

Vegleiðing um kærumöguleikar

hjá sjúklingum og eftersitandi hjá sjúklingum í fóroyska heilsuverkinum

Í hesi vegleiðing verður greitt frá, hvørjar möguleikar tú hevur fyri at kæra um viðgerð, tú hevur fingið í fóroyska heilsuverkinum¹.

Í vegleiðingini fært tú at vita, hvat kærast kann um, hvussu tú ber teg at við at kæra, hvørjar möguleikar tú hevur fyri at lata teg umboða, hvørjar kærufreistir eru galldandi o.s.fr.

Gev gætur, at nevndu kærumyndugleikar einki hava at gera við endurgjald fyri skaðar elvdir av sjúkuviðgerð.

Um tú vilt hava endurgjald fyri ein skaða, tú hevur fingið í sambandi við kanning ella viðgerð í heilsuverkinum ella, sum tú hevur fingið av læknafyriskrivaðum heilivági, skalt tú fráboða skaðan til Patienterstatningen.

Tú kanst lesa meira um tínar möguleikar fyri at fáa endurgjald á heimasíðuni hjá [Heilsu- og innlendismálaráðnum](#) og á heimasíðuni hjá [Patienterstatningen](#).

Kærur um heilsufakligt virksemi

Tú kanst kæra um heilsufakligt virksemi, um tú heldur, at viðgerðin hevur verið ónøktandi.

Heilsufakligt virksemi fevnir m.a. um:

- Kanning
- Staðfesting av, hvat tær bagir (sjúkugreining)
- Viðgerð
- Endurvenjing
- Røkt
- Kunning um og samtykki til viðgerð
- Tagnarskyldu hjá heilsustarvsfólki

Tá tú kærir, tekur ein óheftur myndugleiki støðu til, um grundarlag er fyri at finnast at viðgerðini, sum tú hevur fingið. Metingin verður gjørd við støði í tí, sum verður roknað fyri vanliga viðurkendur fakligur standardur. Støða verður ikki tики til, um tú hevur fingið best hugsandi viðgerðina. Støða verður heldur ikki tики til, hvørja viðgerð tú möguliga eigur at fáa í framtíðini.

Hvør kann kæra?

Tú kanst kæra um viðgerð, sum tú sjálv/sjálvur hevur fingið. Tú kanst eisini við fulltrú lata ein annan persón, t.d. ein avvarðandi, ein advokat ella ein felagsskap kæra tína vegna. Á sama hátt kanst tú kæra vegna eitt annað fólk, um tú fært fulltrú frá viðkomandi.

Hevur tú foreldramyndugleika, kanst tú kæra um viðgerð, sum barn titt hevur fingið. Børn, sum hava fylt 15 ár, kunnu tó vanliga kæra sjálvi.

¹ Aðrar reglur eru galldandi, um tú vilt kæra um viðgerð, tú hevur fingið í danska heilsuverkinum, eisini um viðgerðin er ávist av fóroyska sjúkrahúsverkinum. Sí heimasíðuna hjá [Styrelsen for Patientsikkerhed](#).

Um tú ert næsti avvarðandi hjá einum sjúklingi, sum er deyður, kanst tú vanliga kæra um viðgerð, sum persónurin fekk, áðrenn viðkomandi doyði.

Hvagar skal eg kæra og hvørjar freistir galda?

Kærur um heilsufakligt virksemi skulu sendast til [Styrelsen for Patientsikkerhed](#), sum leggur tær fyrir [Sundhedsvæsenets Disciplinærnaevn](#) til støðutakan. Serligt oyðublað til kærur fæst [her](#).

Oyðublað fæst eisini við at venda sær til Heilsu- og innlendismálaráðið umvegis toldupost himr@himr.fo ella á tlf. 304050.

Kæran skal verða send áðrenn 2 ár eru gingin, eftir at tú fyrstu ferð fekk illgruna um, ella átti at havt fingið illgruna um, at viðgerðin var ónøktandi. Kæran skal tó í seinasta lagi verða send áðrenn 5 ár eru liðin síðani viðgerðin fór fram. **Víkjast kann ikki frá freistunum!**

Fært tú viðhald í kæru um ónøktandi viðgerð, hefur hetta við sær, at eitt ella fleiri ávís heilsustarvsfólk fáa átalu fyrir ónøktandi heilsufakliga virki sítt.

Gev gætur, at tínir móguleikar at kæra um privatstarvandi tannlæknar eru teir somu, sum fyrir heilsufakligt virksemi hjá þorum heilsustarvsfólk.

Kærur um fyrisitingarligt virksemi

Tú kanst kæra um allar fyrisitingarligar avgerðir, sum heilsuverkið hefur tikið.

Kærur um avgerðir viðvíkjandi viðgerð, flutningi og ferðaendurgjaldi

Tú kanst kæra um avgerðir hjá sjúkrahúsverkinum, sum ikki viðvíkja heilsufakligum virksemi.

Avgerðir um virksemi, sum ikki er heilsufakligt, fevnir m.a. um:

- Rætt til viðgerð
- Rætt til flutning
- Ferðaendurgjald innanoyggja
- Ferðauðreiðslum
- Uppihald hjá sjúklingum, sum verða ávistir til sjúkraviðgerð uttanlands
- Gjald fyrir ferðing og uppihald hjá fylgjarum

Kærur um avgerðir hjá sjúkrahúsverkinum, sum ikki eru um heilsufakligt virksemi, skulu sendast til [Føroya Kærustovn](#), sum leggur tær fyrir [Kærunevndina í almann- og heilsumálum](#) til støðutakan.

Kærur skulu vera Kærustovninum í hendi í seinasta lagi 4 vikur eftir, at avgerðin varð tikan.

Kærur um innlit í sjúklingajournalir

Tú hefur sambært lógin² rætt til innlit í tær upplýsingar um teg og heilsustøðu tína, sum heilsuverkið hefur skrásett. Umbøn um innlit skal svarast skjótast gjørligt. Kann umbønin ikki avgreiðast innan 10 dagar skal sjúklingurin hava at vita, hví málsviðgerðin tekur longri tíð, og nær avgerð væntandi verður tikan.

---

² Kapittel 4 i "Anordning nr. 827 frá 30. september 2002 om ikrafttræden for Færøerne af Lov om patienters retsstilling,"

Avgerðir um at sýta fyri innliti ella um at avmarka innlit umframt brot á 10 daga freistina kunnu kærast til [Styrelsen for Patientsikkerhed](#). Serligt oyðublað til kærur fæst [her](#). Oyðublað fæst eisini við at venda sær til Heilsu- og innlendismálaráðið umvegis teldupost himr@himr.fo ella á tlf. 304050.

Kærur skulu vera Styrelsen for Patientsikkerhed í hendi innan 2 ár og í seinasta lagi 5 ár eftir, at avgerðin um at sýta innlit varð tикиn. **Víkjast kann ikki frá freistunum!**

Fært tú viðhald í kæru um innlit, kann Styrelsen for Patientsikkerhed áleggja viðkomandi heilsumyndugleika, –starvsfólki ella –stovni at viðgera innlitsumbønina av nýggjum ella at útflyggja umbiðnu upplýsingarnar.

Kærur um tvingsil í sambandi við psykiatriska viðgerð

Tvingsil eru inntriv í sjálvræðisrætt sjúklingsins, sum sjúklingurin ikki hefur givið samtykki til. Kærur um tvingsil í sambandi við innlegging á psykiatriska deild skulu sendast til [Føroya Kærustovn](#), sum leggur tær fyri [Psykiatrisku sjúklingakærunevndina](#) til støðutakan.

Sjúklingarráðgevin, sum tú hefur fingið tillutaðan í sambandi við tvingsilsinntrivið, kann vegleiða teg um, hvat tú kanst kæra um og kann hjálpa tær við at kæra.

Kærast kann um:

- Tvingsilsinnlegging
- Tvingsilsafturhald
- Afturflytan til psykiatriska deild
- Tvingsilsviðgerð (eisini nevnt tvingsilsmedisinering)
- Tvangin uppfylgning aftaná útskriving
- Legufesting við tvingsli
- Valdsnýtslu í sambandi við inngávu av stillandi heilivági
- Verndarfesting
- Nýtsla av persónligum ávaringar- ella peiliskipanum og serligum hurðalásum
- Persónlig skerming, sum samanhangandi varir meira enn 24 tímar
- Læsan av hurðum á deildini
- Uppigangandi tvingsilsfesting

Kærur skulu vera Kærustovninum í hendi í seinasta lagi 4 vikur eftir, at viðurskiftini, ið kært verður um, funnu stað.

Um tú ert ósamd/ur við avgerðina hjá Psykiatrisku Sjúklingakærunevndini, kanst tú kæra avgerðina til [Det Psykiatriske Ankenævn](#). Kæran skal sendast til Føroya Kærustovn, sum sendir hana víðari til Det Psykiatriske Ankenævn.

Kærur um tænastustøðið

Kærur um vanliga tænastustøðið í heilsuverkinum, so sum starvsfólkataatburð, hølisumstøður, mat og reingerð skulu sendast til viðkomandi sjúkrahús ella viðgerðar-/kanningarstovn. Kærur um vanliga tænastustøðið í heilsuverkinum kunnu eisini sendast beinleiðis til Heilsu- og innlendismálaráðið.

Kommunal barna- og ungdómstannrøkt

Um foreldur ella verji at børnum í kommunalu tannrøktini eru ónøgd við avgerð, sum kommunustýrini taka sambært galddandi lögtingsslóg um barna- og ungdómstannrøkt³, kunnu tey kæra til [Føroya Kærustovn](#), sum leggur tær fyri [Kærunevndina í almannu- og heilsumálum](#) til støðutakan.

Kærur skulu vera Kærustovninum í hendi í seinasta lagi 4 vikur eftir, at viðurskiftini, ið kært verður um, funnu stað.

Meiri kunning, ráð og vegleiðing

Tórvar tær meira vegleiðing um tínar kærumöguleikar ella hjálp til at skriva eina kæru, kanst tú venda tær til Heilsu- og innlendismálaráðið umvegis teldupost himr@himr.fo ella á tlf. 304050.

Seinast dagført xx

---

³ Lögtingsslóg nr. 23 frá 6. mars 1998 um barna- og ungdómstannrøkt